

ผลของกิจกรรมศิลปะบำบัดในพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก Art therapy Activities for Creativity Development of Autistic Students

อรจิรา จะแรมรัมย์¹

Ornjara Jarabrum

Received	Reviewed	Revised	Accepted
01/11/2018	24/11/2018	07/01/2019	01/04/2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก ก่อนและหลังการทดลองและเพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นเด็กออทิสติก จำนวน 2 คน ซึ่งได้รับการเลือกแบบเจาะจง (หญิงอายุ 14 ปี และ อายุ 18 ปี) กำลังศึกษารายวิชาศิลปะบำบัดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก) ปีการศึกษา 2558 เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2558 รวม 16 ครั้งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะบำบัด จำนวน 8 กิจกรรมและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและร้อยละ ผลการวิจัยพบว่าหลังจากใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก เด็กออทิสติกมีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับที่สูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 86

คำสำคัญ : กิจกรรมศิลปะบำบัด, ความคิดสร้างสรรค์เด็กออทิสติก

Abstract

The aims of this research are to compare the creativity difference of autistic students between pre-experiment and post-experiment, and to study the results of using an art therapy for autistic students' creativity development. The sample of this study is two autistic students, which are 14-year-old girl and 18-year-old boy who are studying the art therapy in the Demonstration School of KhonKaen University, Special Education (Autistic Research Centre) by using a purposive sampling. In academic year 2018, the period of examination which starts from September to December, is 16 times in total; 50 minutes per time, 1 time per day and 2 days per week for 8 weeks. Torrance creativity test and art therapy plan are the tools in this study. The statistical data analysis methods are mean and percentage. There are 8 activities that are included in the statistic data analysis, which are 'mean' and 'percentage'. As the results, students with autism have creativity development in higher level after using the art therapy about 86%.

Keyword : Art Therapy, Creativity Autistic Children

¹ อาจารย์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Teacher of Khon Kaen University Demonstration School, Faculty of Education, Khonkaen University

E-mail : ornjara2103@gmail.com

บทนำ

ออทิสติก (Autism) เป็นความผิดปกติทางพัฒนาการในเด็กรูปแบบหนึ่ง มีลักษณะเฉพาะตัว มีความบกพร่องพัฒนาการด้านสังคม ทักษะทางภาษาการสื่อสาร และด้านพฤติกรรม ชอบทำกิจกรรมเป็นแบบเดิมซ้ำ ๆ ไม่มียืดหยุ่นขาดด้านความคิดสร้างสรรค์ ขาดจินตนาการ ความบกพร่องนี้ปรากฏให้เห็น ตั้งแต่ในวัยเด็กตั้งอายุ 1-2 ขวบ ในปัจจุบัน ประเทศไทยพบเด็กออทิสติก 6 คน ในประชากรทุก ๆ 1,000 คน (Bunrueng Tairuengworawat. 2018) และในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา เป็นพื้นที่หนึ่งที่พบว่าเด็กออทิสติกสูงขึ้น เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 273 ในช่วง 12 ปี (พ.ศ.2530-2541) ยังมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ และพบในเพศชายมากกว่าเพศหญิง ประมาณ 3-4 เท่า (Rajanukul Institute, Department of Mental Health, Ministry of Public Health. 2010) ซึ่งเด็กออทิสติกแต่ละคนมีระดับความบกพร่องที่แตกต่างกันออกไป บางคนสามารถสื่อสารได้เล็กน้อย แต่บางคนก็ไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ และมักจะแยกตัวออกไปอยู่เพียงลำพัง รวมถึงไม่สามารถบอกความต้องการของตนเองได้อย่างเต็มที่อย่างเด็กปกติทั่วไป ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการบำบัดรักษาและให้การช่วยเหลือ รวมถึงการใช้ชีวิตร่วมกับคนปกติในสังคม ซึ่งอาจเป็นภาระต่อครอบครัวและสังคมหากไม่ได้รับการช่วยเหลือดูแลอย่างถูกต้อง

การจัดกิจกรรม ศิลปะบำบัดเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่น่าสนใจใช้กับเด็กออทิสติกในการช่วยส่งเสริมพัฒนาและแก้ปัญหาข้อบกพร่องให้เด็กออทิสติก Thaweesak Siriratrekha (2007) กล่าวว่า ศิลปะบำบัด (Art therapy) คือการบำบัดรักษาทางจิตเวชรูปแบบหนึ่ง ที่ประยุกต์ใช้กิจกรรมทางศิลปะเพื่อค้นหาข้อบกพร่อง ของความผิดปกติบางประการของกระบวนการทางจิตใจ โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินทางจิตวิทยา เพื่อเปิดประตูเข้าสู่จิตใจในระดับจิตไร้สำนึก และเลือกใช้กิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสมช่วยในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพให้ดีขึ้น โดยการใช้ศิลปะเป็นสื่อในการแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความขัดแย้ง และความต้องการ ที่ซ่อนอยู่ภายในส่วนลึกของจิตใจ การแสดงออกทางศิลปะไม่ว่าจะเป็นลายเส้น สี รูปทรง สัญลักษณ์ อารมณ์ ที่สื่อออกมาสามารถนำมาวิเคราะห์ให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดว่าเป็นอย่างไร สอดคล้องกับ (Phadungsak Khodsumrong 1999 : 113-114) กิจกรรมศิลปะ เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กสามารถแสดงออกได้ตามใจปรารถนา เนื่องจากศิลปะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และยังช่วยส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์ ได้อย่างกว้างขวางที่สุด กระตุ้นในการแสดงออกในภาวะต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวเด็กให้ผู้อื่นได้เห็นและเข้าใจ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการนำกิจกรรมศิลปะบำบัดเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กออทิสติก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมศิลปะให้เด็กออทิสติกโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กกอทิสติกก่อนและหลังการทดลองเด็กกอทิสติก มีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ระหว่างคะแนนก่อนการทดลองกับคะแนนหลังการทดลอง
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กกอทิสติก โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนา (Research and Development: R&D)

1. ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เด็กกอทิสติก จำนวน 2 คน เพศหญิง อายุ 14 ปี และชาย อายุ 18 กำลังศึกษาอยู่ในรายวิชาศิลปะบำบัดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก) โดยได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าเป็นผู้มีภาวะออทิสติก และผู้ปกครองยินดีให้เข้าร่วมการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 แบบทดสอบ ความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์

2.2 แบบตรวจการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์

2.3 แผนการจัดกิจกรรมศิลปะบำบัดจำนวน 8 แผนใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ ละ 2 วัน วัน ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ดังนี้

แผนการเรียนรู้ที่ 1 การวาดภาพอิสระด้วยสีน้ำ

แผนการเรียนรู้ที่ 2 การเป่าสีสร้างสรรค์

แผนการเรียนรู้ที่ 3 การพิมพ์ภาพจากวัสดุธรรมชาติ

แผนการเรียนรู้ที่ 4 การพิมพ์ภาพจากฟองน้ำ

แผนการเรียนรู้ที่ 5 สร้างสรรค์ภาพสวยด้วยเส้น

แผนการเรียนรู้ที่ 6 วาดภาพตามจินตนาการด้วยสีไม้

แผนการเรียนรู้ที่ 7 สร้างสรรค์งานศิลปะจากเปเปอร์มาเช่

แผนการเรียนรู้ที่ 8 การสร้างสรรค์ผลงานด้วยชอล์กฝุ่น

3. วิธีการดำเนินวิจัย การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small-n Experimental Designing) ผู้วิจัยทำการทดลองโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ทำการทดลองเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ก่อนทดลองได้ให้เด็กกอทิสติก ทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ จำนวน 2 ชุด และนำแบบทดสอบก่อนการทดลอง ไปตรวจให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ หลังจากนั้นจัดกิจกรรมศิลปะตามแผนที่กำหนดไว้ จำนวน 8 กิจกรรม โดย ทำกิจกรรมอาทิตย์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที จำนวน 16 ครั้ง เมื่อครบ 16 ครั้งแล้ว ผู้วิจัยนำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ จำนวน 2 ชุด มาให้นักเรียนได้ทำหลังการทดลอง อีก 1 ครั้ง นำแบบทดสอบหลังการทดลองไปของเด็กกอทิสติก ไปตรวจการให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ และนำไปวิเคราะห์ ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การนำเสนอข้อมูลชุดเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กกอทิสติกก่อน และ หลังการทดลองโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก) โดยใช้กราฟแผนภูมิแท่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่1 การนำเสนอข้อมูลชุดเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก ก่อนและหลังการทดลอง ตามแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์

ตารางที่ 1 แบบทดสอบ (แบบ ก)

กิจกรรม	นักเรียน	คะแนนเต็ม 10 คะแนน	
		ก่อนเรียน	หลังเรียน
กิจกรรมชุดที่ 1	คนที่ 1	6	8
กิจกรรมชุดที่ 2	คนที่ 1	5	9
กิจกรรมชุดที่ 3	คนที่ 1	4	9
รวมคะแนนเต็ม 30 คะแนน		15	26
ค่าร้อยละ		50	87
กิจกรรมชุดที่ 1	คนที่ 2	6	9
กิจกรรมชุดที่ 2	คนที่ 2	7	8
กิจกรรมชุดที่ 3	คนที่ 2	6	9
รวมคะแนนเต็ม 30 คะแนน		19	26
ค่าร้อยละ		63	87

สรุปผลการประเมินผล

จากการใช้ชุดแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติกพบว่า เด็กออทิสติกคนที่ 1 มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์แบบทดสอบ (แบบ ก) ก่อนเรียนได้คะแนน 15 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และหลังเรียนได้คะแนน 26 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน จากการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัด เด็กออทิสติก คนที่ 1 มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับที่ดีขึ้น

จากการใช้ชุดแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติกพบว่าเด็ก ออทิสติกคนที่ 2 มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์แบบทดสอบ (แบบก) ก่อนเรียนได้คะแนน 19 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และหลังเรียนได้คะแนน 26 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน จากการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก คนที่ 2 มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับที่ดีขึ้น

ตารางที่ 2 แบบทดสอบ (แบบ ข)

กิจกรรม	นักเรียน	คะแนนเต็ม 10 คะแนน	
		ก่อนเรียน	หลังเรียน
กิจกรรมชุดที่ 1	คนที่ 1	6	8
กิจกรรมชุดที่ 2	คนที่ 1	5	9
กิจกรรมชุดที่ 3	คนที่ 1	6	9
รวมคะแนนเต็ม 30 คะแนน		17	26
ค่าร้อยละ		56	86
กิจกรรมชุดที่ 1	คนที่ 2	6	9
กิจกรรมชุดที่ 2	คนที่ 2	5	10
กิจกรรมชุดที่ 3	คนที่ 2	5	8
รวมคะแนนเต็ม 30 คะแนน		16	27
ค่าร้อยละ		53	90

สรุปผลการประเมินผล

จากการใช้ชุดแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กก้อทิสติกพบว่าเด็กก้อทิสติกคนที่ 1 มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์แบบทดสอบ (แบบ ข) ก่อนเรียนได้คะแนน 17 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 56 และหลังเรียนได้คะแนน 26 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86จากการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กก้อทิสติก เด็กก้อทิสติกคนที่ 1 มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับที่สูงขึ้น

จากการใช้ชุดแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กก้อทิสติกพบว่า เด็กก้อทิสติกคนที่ 2 มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์แบบทดสอบ (แบบ ข) ก่อนเรียนได้คะแนน 16 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 53 และหลังเรียนได้คะแนน 27 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90จากการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กก้อทิสติก เด็กก้อทิสติกมีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับที่สูงขึ้น

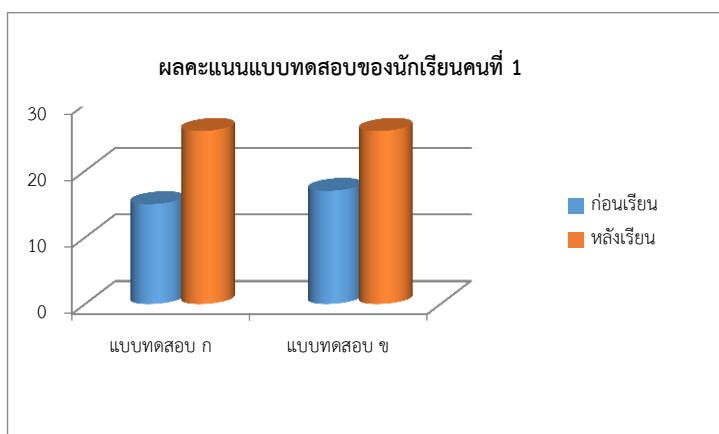
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กก้อทิสติก โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก) โดยใช้กราฟแผนภูมิแท่งดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กก้อทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก) โดยใช้กราฟแผนภูมิแท่งตามตาราง

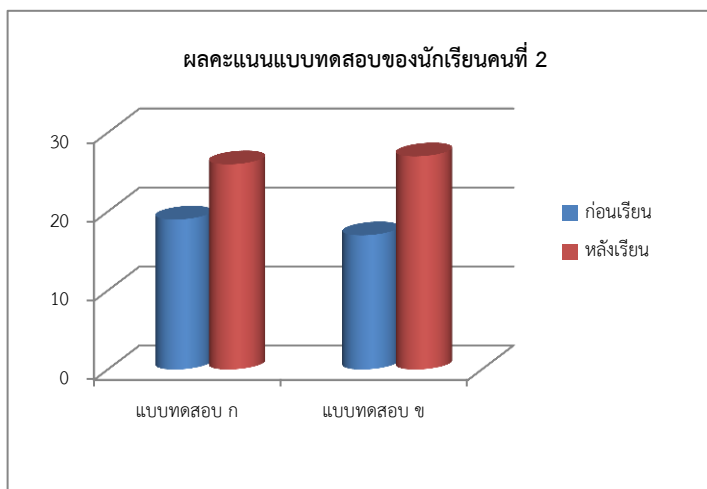
จากตารางแสดงความสามารถด้านการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กก้อทิสติกระหว่างคะแนนก่อนการทดลองกับคะแนนหลังการทดลองแบบทดสอบ (แบบ ก) ก่อนการทดลองเด็กคนที่ 1 ได้คะแนนเท่ากับ 15 คะแนน หลังการทดลองนักเรียนได้คะแนนเท่ากับ 26 คะแนน แบบทดสอบ (แบบ ข) ก่อนการทดลองเด็กคนที่ 1 ได้คะแนนเท่ากับ 17 คะแนน หลังการทดลองเด็กได้คะแนนเท่ากับ 26 คะแนน แบบทดสอบ (แบบ ก) ก่อนการ

ทดลองเด็กคนที่ 2 ได้คะแนนเท่ากับ 19 คะแนน หลังการทดลองเด็กได้คะแนนเท่ากับ 26 คะแนน แบบทดสอบ (แบบ ข) ก่อนการทดลองเด็กคนที่ 2 ได้คะแนนเท่ากับ 17 คะแนน หลังการทดลองเด็กคะแนนเท่ากับ 27 คะแนน แสดงว่าหลังการทดลองใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับที่สูงขึ้น ดังแผนภูมิ

กลุ่มเป้าหมาย	แบบทดสอบ	ก่อนการทดลอง (30) คะแนน	หลังการทดลอง (30) คะแนน
คนที่ 1	แบบ ก	15	26
	แบบ ข	17	26
คนที่ 2	แบบ ก	19	26
	แบบ ข	16	27

แผนภูมิที่ 1 คะแนนความสามารถด้านการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติกคนที่ 1

แผนภูมิที่ 2 คะแนนความสามารถด้านการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้าน
ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติกคนที่ 2

ผลการวิจัย

ผลการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก) สามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่า

1. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติกก่อนและหลังการทดลองเด็กออทิสติกมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ระหว่างคะแนนก่อนการทดลองกับคะแนนหลังการทดลองแบบทดสอบ (แบบ ก) ก่อนการทดลองเด็กคนที่ 1 ได้คะแนนเท่ากับ 15 คะแนน หลังการทดลองได้คะแนนเท่ากับ 26 คะแนน แบบทดสอบ (แบบ ข) ก่อนการทดลองเด็กคนที่ 1 ได้คะแนนเท่ากับ 17 คะแนน หลังการทดลองได้คะแนนเท่ากับ 26 คะแนน แบบทดสอบ (แบบ ก) ก่อนการทดลองเด็กคนที่ 2 ได้คะแนนเท่ากับ 19 คะแนน หลังการทดลองคะแนนเท่ากับ 26 คะแนน แบบทดสอบ (แบบ ข) ก่อนการทดลองนักเรียนคนที่ 2 ได้คะแนนเท่ากับ 17 คะแนน หลังการทดลองได้คะแนนเท่ากับ 27 คะแนน แสดงว่าหลังการทดลองใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่าเด็กมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับที่สูงขึ้น

2. ผลการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก) พบว่าเด็กออทิสติกคนที่ 1 มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์แบบทดสอบ (แบบ ข) ก่อนเรียนได้คะแนนร้อยละ 56 และหลังเรียนได้คะแนนร้อยละ 86 จากการใช้ชุดแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก เด็กออทิสติก

คนที่ 2 มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์แบบทดสอบ (แบบ ข) ก่อนเรียนได้คะแนนร้อยละ 53 และหลังเรียนได้คะแนนร้อยละ 90 จากการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติกเด็กออทิสติกมีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับที่สูงขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก ก่อนและหลังการทดลองเพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก) ปัจจัยที่ส่งผลดังกล่าวข้างต้นมีหลายประการซึ่งอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก ก่อนและหลังการทดลองนักเรียนออทิสติกมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ระหว่างคะแนนก่อนการทดลองกับคะแนนหลังเรียนพบว่าแบบทดสอบ (แบบ ก) ก่อนการทดลองเด็กคนที่ 1 ได้คะแนนเท่ากับ 15 คะแนน หลังการทดลองได้คะแนนเท่ากับ 26 คะแนน ทำให้เห็นผลต่างของ คะแนนเพิ่มขึ้น +11 แบบทดสอบ (แบบ ข) ก่อนการทดลองนักเรียนคนที่ 1 ได้คะแนนเท่ากับ 17 คะแนน หลังการทดลองได้คะแนนเท่ากับ 26 คะแนน ทำให้เห็นผลต่างของคะแนนเพิ่มขึ้น+9 แบบทดสอบ (แบบ ก) ก่อนการทดลองเด็กคนที่ 2 ได้คะแนนเท่ากับ 19 คะแนน หลังการทดลองได้คะแนนเท่ากับ 26 คะแนน ทำให้เห็นผลต่างของ คะแนนเพิ่มขึ้น +7 แบบทดสอบ (แบบ ข) ก่อนการทดลองเด็กคนที่ 2 ได้คะแนนเท่ากับ 17 คะแนน หลังการทดลองได้คะแนนเท่ากับ 27 คะแนน ทำให้เห็นผลต่างของ คะแนนเพิ่มขึ้น +10 แสดงว่าหลังการทดลองใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติกโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับที่สูงขึ้น

2. ผลการศึกษาผลการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์เด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก) พบว่าเด็กมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wassana Buangarm (2007) ได้ศึกษาเรื่องราวพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ โดยใช้กิจกรรมศิลปะ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้โดยใช้กิจกรรมศิลปะกรณีศึกษา คือ นักเรียนที่มีบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนได้ ไม่มีความพิการซ้อน จำนวน 4 คน (ชาย 2 คน และหญิง 2 คน) มีระดับเขาว์ปัญญา ระหว่าง 50-70 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมศิลปะ จำนวน 20 กิจกรรม 2) แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ 3) แบบบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนและ 4) เครื่องบันทึกวีดิทัศน์ ผู้ศึกษานำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง และบรรยายพฤติกรรม ผลการศึกษาพบว่า 1) กรณีศึกษามีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออสูงขึ้นหลังได้รับการสอนด้วยกิจกรรมศิลปะ 2) กรณีศึกษาทุกคนให้ความสนใจร่วมกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครูมากขึ้น มีการสนทนาโต้ตอบกับครู ร่าเริง สนุกสนาน มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้นและมีความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร นอกจากนี้ Channarong Pornrungsrot

(2003 : 2) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เกิดจากการประสานความสามารถตามธรรมชาติของมนุษย์ จากส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ “ความสามารถในการคิด” และ “ความสามารถในการสร้างสรรค์” ซึ่งอาจอยู่ในบุคคลเดียวกัน หรือบางคนมีความสามารถเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง ความคิดเป็นผลผลิตจากกระบวนการทำงานของสมอง โดยมนุษย์คิดอยู่ตลอดเวลา โดยการคิดแบบไม่มีจุดมุ่งหมาย และการคิดแบบมีจุดมุ่งหมายความสามารถในการสร้างสรรค์ หมายถึงการสร้างการกระทำให้เกิดขึ้นซึ่งเป็นกระบวนการ วิธีการ รวมถึงลักษณะทางผลผลิตหรือชิ้นงานและงานวิจัยของแสตมป์ (Stamp. 1964: 5258-A, อ้างใน Chonticha Chewpreecha. 2011: 47) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญาของนักเรียนที่เรียนศิลปะและไม่เรียนศิลปะ พบว่า ความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญาไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่นักเรียนที่เรียนศิลปะได้คะแนนแนวความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ไม่เรียนศิลปะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาดังกล่าวผู้ศึกษาสรุปได้ว่าผลการใช้กิจกรรมศิลปะบำบัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายการศึกษาพิเศษ (ศูนย์วิจัยออทิสติก) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ในกิจกรรมศิลปะบำบัด สามารถช่วยพัฒนาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กกรณีศึกษาได้ กล่าวคือ โดยทั่วไปแล้วเด็กออทิสติก นั้นมีพัฒนาการล่าช้าด้านสังคมไม่สนใจบุคคล ไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วม พัฒนาการด้านการสื่อสารมีความบกพร่องทางด้านความจำอ่านและเขียน ทั้งเด็กกลุ่มนี้ยังมีพฤติกรรมเคลื่อนไหวร่างกายอยู่ตลอดเวลาจึงไม่สามารถเรียนได้ด้วยวิธีการเดียวกับเด็กนักเรียนคนอื่น ๆ ในห้องเรียนเหมือนเด็กปกติ ดังนั้นการสอนด้วยกิจกรรมศิลปะบำบัดในการส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กออทิสติก ซึ่งมีกิจกรรมการเรียนที่หลากหลายได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองได้เรียนรู้จากการใช้สื่อการสอนที่เฉพาะเจาะจงแตกต่างจากการสอนเด็กทั่วไปและให้ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ จนสามารถมีทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่และสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาทักษะด้านการหยิบจับสิ่งของที่ใช้ในชีวิตประจำวันมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะที่สวยงามและเป็นประโยชน์ในการใช้
2. กิจกรรมทางด้านศิลปะเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายจึงควรมีการนำกิจกรรมทางศิลปะไปปรับใช้เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษกลุ่มอื่นเพื่อเป็นส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้เด็กต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Bunrueng Tairuengworawat. (2018). *Accelerate research on "genes" of autism-related causes, expecting 300,000 Thai children sick*. [Online]
<https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=26705> [13 September 2018].
[in Thai].
- Channarong Pornrungrat. (2003). *Creativity*. Bangkok: Darnsutha Printing. [in Thai].
- Chonticha Chewprecha. (2011). *Creative Thinking of Yong Children Acquired Through Banana Leaf Art Activities*. Master Thesis, M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok : Graduate School, Srinakarinwirot University. [in Thai].
- Phadungsak Khodsumrong. (1999). *Effects of Teaching Painting of the Cognition and Emotion Expression of Children in Child Protection Foundation : A Case Study of Sexually Abused Children*. Bangkok : Chulalongkorn University. [in Thai].
- Rajanukul Institute, Department of Mental Health, Ministry of Public Health. (2010). *The Effects of Music and Art therapy Program on Aggressive Behaviors of Severs Intellectual and Developmental Disabilities Persons in Rajanukul Institute*. Bangkok: Rajanukul Institute, Department of Mental Health, Ministry of Public Health. [in Thai].
- Thaweesak Siriratrekha. (2007). *Art Therapy and the Art of Healing*. Bangkok: Teachers Council of Ladprao. [in Thai].
- Wassana Bua-ngarm. (2007). *Development of creative thinking using art activities for children with educable mental retardation*. Chiang Mai: Chiang Mai University. [in Thai].